Dosarul nr.21r-2417/22 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-22078042-02-21r-28122022 Judecător: Ciobanu Sergiu

D E C I Z I E

03 iulie 2023 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa:
Preşedintele de şedinţă Spoială Alexandru
Judecătorii Băbălău Denis și Gîrbu Silvia
Cu participarea:
Procurorului Tăut Dorina
Avocatului Talpiș Ivan
Condamnatului (prin intermediul teleconferinței) Bostan Dumitru

a judecat, în ședință publică, prin intermediul teleconferinței, recursul procurorului împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) nr.21ji-1735/2022 din 30 noiembrie 2022,–

C O N S T A T Ă:

1. La data de 31.05.2022 în adresa Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) a fost înregistrat demersul Penitenciarului nr. 9, com. Pruncul mun. Chişinău, cu privire la aplicarea prevederilor art. 7 alin. (1), lit. c) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, în privința în privinţa condamnatului Bostan Dumitru Mihail.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) nr.21ji-1735/2022 din 30 noiembrie 2022, s-a dispus: 1) admiterea demersul Penitenciarului nr. 9 - Pruncul, cu privire la aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.c) al Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Bostan Dumitru Mihail 2) în temeiul art.7 alin.(1) lit.c) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX- a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021, se reduce condamnatului Bostan Dumitru Mihail, pedeapsa de 14 (patrusprezece) ani închisoare, stabilită prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.03.2018, cu o cincime (1/5) și anume 2 (doi) ani și 8 (opt) luni.

3. Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani-Veaceslav Potînga a înaintat cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) nr.21ji-1735/2022 din 30 noiembrie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cauza să fie remisă la rejudecare în instanța de fond.

4. În motivarea cererii de recurs se invocă, încheierea instanței de judecată din 30 noiembrie 2022 este neîntemeiată în partea ce ține de aplicarea amnistiei şi urmează a fi anulată din considerentele că prevederile pct. 3 al regulamentului - CADRU de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, actul de amnistie, ce rezultă din Legea nr. 243/2021, se aplică faţă de persoanele care execută o pedeapsă penală dacă: a) se încadrează în prevederile art.3-5, 7 sau 8 din Legea nr.243/2021; b) sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei penale, a perioadei de probațiune sau a termenului de probă c) sunt evaluate psihologic ca fiind persoane ce prezintă risc de recidivă mediu sau redus. În susținerea motivelor sale, recurentul remarcă că instanța a avut la dispoziție doar concluzia comisiei penitenciarului, fără a examina dosarul personal al condamnatului ce ar fi confirmat sau infirmat temeinicia deciziei. Astfel, potrivit raportului de evaluare anexat la demersul înaintat rezultă că persoana este caracterizată pozitiv, deşi ultimul a fost sancționat de 3 ori disciplinar, ultima sancțiune fiind aplicată la 21.07.2021 pentru altercație cu alt condamnat. La fel, din raportul de evaluare rezultă că condamnatul pe perioada detenției nu s-a implicat în activități cu caracter opţional sau antrenat la muncă educativă, or, potrivit prevederilor art.234 alin.(3) Codul de executare, condamnatul este obligat să execute munci neremunerate. Muncile neremunerate sînt lucrările de îngrijire şi amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de deţinere. La munca neremunerată condamnatul este, de regulă, antrenat în afara orelor de lucru, cel mult 2 ore pe zi, însă nu mai mult de 10 ore pe săptămână. Totodată din informaţia constatată din demersul penitenciarului instanţelor judecătoreşti, deţinutul are spre executare şi o pedeapsă cu amendă stabilită prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 26.06.2014, iar din materialele prezentate de către reprezentantul penitenciarului nu rezultă că condamnatul este antrenat în lucru pentru a achitarea pedepsei pecuniare stabilite. Iar eschivarea condamnatului de la executarea pedepsei cu amendă pentru o perioadă îndelungată, nu poate fi un calificativ pozitiv la aprecierea caracteristicii acestuia. Aceleași criterii, urmează a fi luate în consideraţie şi refuzul condamnatului de a fi antrenat în activități cu caracter opțional. În susținerea motivelor ce stau la baza declanșării procedurii de recurs se reține că din raportul de evaluare a riscurilor de recidivă a condamnatului, nu se constată o analiză a personalității condamnatului cu indicarea circumstanțelor de fapt ce au stat la baza concluziei adoptate, de către psiholog contrar normelor enunțate fiind expuse doar criteriile aprecierii, atitudinii condamnatului, în lipsa unui proces dinamic de colectare, analiză şi interpretare a datelor. Or, din capitolul II al regulamentului-cadru prevede că *principiul după care se poate conduce o analiză comprehensivă a comportamentului este cel potrivit căruia comportamentul trecut este un bun predictor al celui viitor. Astfel, evaluarea trebuie să ţină seama de:l. Cât de des s-a produs acel comportament infracţional în trecut? Există pattern-uri ale acelui comportament? Cât de regulat/sistematic s-a produs acel comportament infracţional? în ce circumstanţe (ce tip de circumstanţe)? 2. Cum a fost comportamentul infracțional afectat de activităţile de resocializare sau de sancțiunile anterioare? 3. Care este rata actuarială (statistică) a infractorilor din această categorie?* Raportând criteriile de evaluare a condamnatului cu

privire la riscul de recidivă, evaluatorul nu a indicat printre factorii criminogeni, analiza cazierul penal şi contravenţional al condamnatului, cât şi faptul comiterii de către acesta anterior a unei infracţiuni prevăzut de art.179 alin.(2) Codul penal, ulterior a unui cumul de infracţiuni prevăzute de art.164 alin.(2) lit. e); art.287 alin.(2) lit. b); art.152 alin.(2) lit.e); art.164 alin.(2) lit.e); art.287 alin.(3) şi art.151 alin. (4) Codul penal. Astfel, autorul cererii de recurs punctează că analiza capetelor de acuzare constată predispunerea persoanei la comiterea infracţiunilor prin aplicarea acţiunilor violente. Totodată din acelaşi raport de evaluare a riscului de recidivă, nu este clar care este numărul total al factorilor criminogeni sau protectivi, din care au fost selectaţi acei factori ce corespund doar condamnatului, iar din raportul prezentat rezultă o simplă discreţie a evaluatorului. Astfel, analizând normele expuse la circumstanţele de fapt, se constată că de către instituţia penitenciară nu au fost prezentate instanţei careva probe ce ar confirma faptul întrunirii de către condamnat a condiţiilor aplicării prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, iar actele prezentate sunt declarative şi nu corespund cerinţelor regulamentului - cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate. Deci, se remarcă că faptele expuse supra exclud posibilitatea aplicării în privinţa condamnatului a prevederilor art.7 din legea enunţată.

5. În şedinţa instanţei de recurs, procurorul a solicitat admiterea recursului din motivele invocate. Avocatul în interesele condamnatului, cât şi ultimul au solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat. Reprezentantul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, fiind citat legal despre data, ora şi locul examinării cauzei, în şedinţa de judecată în instanţa de recurs nu s-a prezentat, iar în corespundere cu prevederile art.447 alin.(1) Codul de procedură penală, instanţa de recurs a dispus examinarea recursului în lipsa reprezentantului instituţiei penitenciare.

6. Audiind participanţii la proces, examinând materialele cauzei penale, Colegiul penal conchide că recursul declarat este fondat şi pasibil de a fi admis, iar încheierea sus-indicată este pasibilă de a fi casată integral cu trimiterea la rejudecare în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

7. Conform art.437 alin.(1), pct.4) Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac*.

8. Conform art.448 alin (1) Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs*.

9. Conform art.449 Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu*

prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

10. Conform art.469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amânarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amânării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.112 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunităţii sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunităţii cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinţei în cazul existenţei altor hotărâri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea ultimei hotărâri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea hotărârii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrângere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 13[1]) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.961 din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 10[1] din Codul penal), precum şi excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată;* ***15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare);*** *16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripţie ale executării sentinţei de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităţilor care apar la punerea în executare a pedepselor; 17[1]) constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor*; *18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnaţi.*

11. Conform art.107 alin.(1) Codul penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

12. Conform art.272 alin.(1)-(2) Codul de Executare, *în cazul amnistiei, în temeiul art.107 Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituţiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură*

penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condiţiile Codului de procedură penală. Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanţei de judecată pentru examinarea posibilităţii aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituţiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanţei de judecată dosarul personal al condamnatului.

13. Potrivit art.1 alin.(1)-(4) Legea privind amnistia, *prezenta lege se aplică condiţionat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate care manifestă căinţă activă în cadrul procesului penal şi celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probaţiune sau termenului de probă şi sânt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7 şi 8.*

14. Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare - comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naţionale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului Naţional de Probaţiune, precum şi din experţi psihologi judiciari atestaţi. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiţiei şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiţiei.

15. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituţia care pune în executare pedeapsa iniţiază demersurile către instanţele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

16. Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

17. Potrivit art.7 alin.(1) lit. e) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se stabileşte că *persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4–6 i se reduce termenul de pedeapsă după cum urmează: cu o treime, dacă, la data comiterii infracțiunii, persoana condamnată avea vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani.*

18. Reieșind din materialele dosarului, Colegiul Penal constată că, în ședința de judecată s-a constatat că, prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22.03.2018, Bostan Dumitru Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.164 alin.(2) lit. e), art.287 alin.(2) lit.b),art.152 alin.(2) lit.e), art.164 alin.(2) lit.e), art.287 alin.(3),art.151 alin.(4),art.84 alin.(1) Codul penal, la 14 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

19. Subsecvent, instanța de recurs notează că, conform extrasului din procesul verbal nr.4 al ședinței Comisiei Speciale a Penitenciarului nr. 9 – Pruncul din 20.05.2022 s-a decis că, condamnatul Bostan Dumitru întrunește condițiile prevăzute de art.7 alin.(1), lit. c) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021. Condamnatul Bostan Dumitru a fost caracterizat pozitiv de comisia penitenciarului, iar rezultatele evaluării

riscului de recidivă - mediu. La fel, la data de 20.05.2022 condamnatul Bostan Dumitru Mihail și-a exprimat acordul la aplicarea actului de amnistie, acest acord fiind anexat în formă scrisă la materialele cauzei.

20. Colegiul penal consideră că alegațiile acuzatorului de stat și-au găsit confirmarea la judecarea recursului or, din specificul capetelor de acuzare se constată predispunerea acestuia la comiterea săvârșirii de noi infracțiuni, iar raportul prezentat constituie doar o simplă discreția a evaluatorului. Mai mult ca atât actele prezentate sunt declarative și nu corespund cerințelor regulamentului cadru de activitate a comisiilor speciale.

21. Verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, instanța de recurs constată că, instanța de fond a examinat cauza superficial, fără a cerceta minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului în raport cu probele cauzei date, neexpunându-se argumentat asupra fiecărei cerinței invocate de părți în proces, fără a examina dosarul personal al condamnatului.

22. Din cele expuse mai sus, instanța de recurs statuează că concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanțele ierarhic inferioară fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate de reclamant constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

23. Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

24. Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare şi apreciere a probelor prezentate de părţi, de gradul de percepție şi analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

25. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul Penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

26. La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus şi să emită o hotărâre legală, întemeiată şi motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

27. Reieșind din cele menționate, Colegiul penal conchide necesar de a admite recursul a casa încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) nr.21ji-1735/2022 din 30 noiembrie 2022 şi a remite cauza respectivă la rejudecare de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

28. În baza art.448 Codul procedură penală, Colegiul penal -

D E C I D E :

Se admite recursul procurorului declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) nr.21ji-1735/2022 din 30 noiembrie 2022, casează integral această încheiere și dispune trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător Spoială Alexandru

judecător Băbălău Denis

judecător Gîrbu Silvia